

NARODNI LIST

Ishaja vsak štrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Dolgo polje štev. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 16 risarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Gospodarsko delo narodne stranke

(Na glavnem strankinem zbornu dne 6. oktobra poročal dr. Anton Božič.)

Ustanovitelji narodne stranke so imeli pri ustanovitvi stranke v največji meri namen, da pospešijo gospodarski napredek spodnještajerskega slovenstva, da spodnještajerske Slovence v gospodarskem oziru utrdijo in s tem v narodnem oziru ponemčevanje našega ljudstva omejijo, če mogoče preprečijo. Gospodarska neodvisnost in samostojnost je naš končni cilj.

V prvih letih strankarskega dela je živela stranka s shodi in delom na zunaj. Naloga voditeljev je bila, pridobiti odločnih pristašev, zanesti med ljudstvo poznanje in stremiljenj, programa stranke. Da se je ta naloga v splošnem posrečila, je gotova stvar. Da se ni posrečila v toliki meri, kakor smo želeli, ni naša krivda. Hoteli smo postati na mah vladajoča stranka, — pa dejanske razmere so bile in so še take, da se to doseči ni dalo. Uvideli smo, da ljudstvo v mnogih ozirih za popolen prevrat naše politike v naprednem smislu še ni godno in da treba trdega, vztrajnega, temeljnega dela za dosego tega končnega cilja.

K temeljnemu delu spada v prvi vrsti delo na gospodarskem polju. To delo se ne vrši z bučnimi shodi in navduševanjem, ampak mirno, tiho in polagoma. Vsak napredek v gospodarstvu, ako naj bo trajen — mora vzrasti iz ljudstva samega, voditelji njegovi imajo pri tem nekako vlogo vrtičarja, ki naj vsadi in neguje, kar je spoznal za dobro in življenjsko zmožno. — Tako delo se ne vidi toliko na zunaj, ne daje blešča, je pa bolj potrebno, važno in uspešno, kakor vsako drugo javno delo.

Narodna stranka je po svojih somišljenikih v zadnjih letih gospodarsko delo v odlični meri vršila.

V prvi vrsti je veljalo to delo

našemu kmetijstvu,

ker se zavedamo, da je narodna stranka v pretežni meri kmečka stranka in da treba v prvi vrsti skrbeti za najmočnejši in najštevilnejši kmečki stan.

Največ vredno je v tem oziru delo za povzdigo produkcije. Kmečkega stanu ne bodo rešile razne državne in deželne podpore, kmetu ne bodo mogle izdatno pomoči razne stanovsko-obrambne in zadrufne organizacije, ako se ne posreči, privedi kmeta do umnega, času odgovarjajočega, uspešnega kmetovanja. Zboljšanje njiv in travnikov, zboljšanje živinoreje, sadjereje itd. je predpogoj vsemu napredku v kmetijstvu. In tukaj so posegli naši somišljeniki vmes z delom po poučnih shodih, posebno pa po časopisju in z lastnim mnimim kmetovanjem, ker besede mičejo, vzgledi pa vlečejo. „Narodni List“ je prinašal skoro v vsaki številki brez izjeme gospodarske članke, ki bi naj navajali kmete do umnega kmetovanja. Naša „Zadruga“ je bila vodnica za naše zadrufništvo. To drobno, pa potrebno in uspešno delo bo posebno „Narodni List“ moral v še večji in splošnejši meri nadaljevati. Kazalo bi mu dodajati posebno gospodarsko prilogo.

Kmetijsko organizacije smo strnili v lepem številu naših

kmetijskih združenj,

katero po veliki večini vodijo ali v njih delujejo somišljeniki narodne stranke. Slovenskih združenj je pa še vedno premalo in na mnogih krajih se

jih bo dalo osnovati. — Čaka nas pa tudi delo, da damo našim kmetijskim združenjem neko skupnost in s tem omogočimo enoten ter vsled enotnosti uspešen nastop pri centrali. Na tem mestu na široko o tem razpravljati iz razumljivih vzrokov ne kaže, ker bi stvari iz raznih ozirov le škodovali. — Priporočam somišljenikom, da se z vso močjo posvetijo delu v kmetijskih združenjih.

Zaposleni smo bili v

zadrufništvu.

Razvito je pri nas denarno zadrufništvo, pridobitnega skoraj ni. Naše hranilnice in posojilnice z Zadrufno Zvezo vred so imele v zadnjih dveh letih vse roke polne dela. Zato ni zameriti, ako se je morebiti drugo delo zanemarjalo, ker delo v zadrufah je bilo brez dvoma prvo in tako, da je v veliki meri zaposlilo naše najodličnejše somišljenike. Denarna kriza je bila na Slovenskem — sploh na jugu, mnogo hujša kakor drugje. O vzrokih te krize ne bom razpravljal, ker je to že naš somišljenik M. Stibler storil v svoji znani brošuri. Dodam le to, da je krizo v veliki meri povzročilo naše kreditno gospodarstvo, ki se je v letih z dobrimi letinami prebujno razvilo. Vrednost zemljišč je prišla do nezdrave višine, zemljiška špekulacija je cvetela. Da te razmere trajno niso vzdržljive, je umevno. Kriza je v tem oziru bila ona zdravilna meč, ki nas je spravila realnosti bliže in nas streznila. Trdim, da kriza zadrufništvu ni škodovala, ampak da je našemu gospodarstvu, zadrufništvu posebej le koristila. Naše posojilnice so ne samo ves svoj denar razposodile, mnoge so celo najemale kredit, da so lahko denar razposojevale. Zadrufniki zopet so mislili, da so posojilnice samo zato, da jim denar posojujejo za vse mogoče neproduktivne namene in da bodo ta posojila na večno. Oboji so prišli do zavesti, da se z dolgovi ne da gospodariti, ampak da je treba delati z lastnimi sredstvi. — Kriza je grozila upropasti celo naše gospodarstvo. Bilo je treba v mnogih ozirih izvanrednega dela, da ni prišlo do polomov, ki bi imeli nedogledne posledice. — Danes lahko trdim, da se razmere v našem zadrufništvu konzolidirajo in da je nevarnost odstranjena. — Pozivam pa somišljenike, ki delajo v zadrufah, da nadaljujejo s trdno roko delo konzolidacije. — Marsikoga bo sicer malo bolelo, pa potem bo organizem zdrav in krepak.

Da pri tem delu, nad katerega uspešnostjo so mnogi črnogledi obupali, ni bilo misliti na ustanavljanje novih zadrufnih podjetij, je jasno. — Nismo pa iz oči pustili našega splošnega kmetijskega, pridobitnega zadrufništva in delo prihodnjih dni bo, da zadrufno organizacijo tudi v tem pogledu izpopolnimo.

Ko govorim o delu narodne stranke in njenih somišljenikov v kmetijstvu, ne smem prezreti važnega dela posebno našega učiteljstva v

čebelarstvu.

Čebelarstvo sicer dosedaj ni velik ekonomski činitelj v pogledu na donesek, je pa veljavna pojava za vzgojo ljudstva, za njegovo izobrazbo, za moralno povzdigo. V čebelarskem društvu za Spodnje Štajersko je delovala lepa vrsta naših odličnih somišljenikov in ko smo letos v Celju ob praznovanju desetletnice našega čebelarskega društva na krásni čebelarski razstavi videli uspehe njihovega dela, smo se čudili in hvaležni smo jim vsi za njihov trud. Želim, da se to delo poglubi

in izpopolni v bodoči. dneh v korist celemu kmetijstvu.

Manj uspešno kakor v kmetijstvu je bilo delo v obrtništvu.

Organizacija obrtništva,

stanovsko-obrambna in zadrufno-gospodarska, napreduje le zelo polagoma se pri močnejših narodnih kakor smo mi Slovenci. Kriva temu je indolencija, razcepljenost obrtniškega stanu, razdrobljenost interesov, proletarstvo v obrtništvu in veden pristisk veleindustrije. Pri nas Slovincih pride k temu še pomanjkanje lastnih sredstev, zapuščeno od države in dežele, pomanjkanje plačanih stalnih organizatorjev. — So se trudili naši odlični somišljeniki Zupanec, Pinterič, Črtnik, Zdravce in drugi, da ustvarijo skupno nepolitično obrtniško organizacijo in trudijo se še sedaj, pa uspehi so v pogledu na ogromno delo mali. Obupati tudi tukaj ni, ampak delo je nadaljevati. Velikega pomena je bil obrtniški shod, ki se je vršil v letošnjem poletju v Celju. Na tem številno obiskanem shodu se je začrtala pot za daljno delo, manifestiralo se je za skupnost, tesno organizacijo, nadelala se je pot bodoči Zvezi spodnještajerskih obrtniških zadruf. — Poudariti moram, da se glaglam s tem, da se na tem polju dela skupno z vsemi, ki so voljni sodelovati pri ustvarjenju obrtniške organizacije. Naši somišljeniki pa naj pri tem svoje politične navdušenosti za napredno stranko ne izgubijo, naj si bodo marveč svesti, da je edino napredna stranka tista, ki ne le spremlja njih delo z vsemi simpatijami in jim utegne pomagati, ampak da je le v napredku in naprednosti obrtništva njega rešitev.

Kar se tiče obrtnega denarnega zadrufništva, se naša splošna denarna zadrufna organizacija tudi v tem oziru izpopolnjuje. Kaj smo tozadevno ustanovili in kaj hočemo še ustanoviti, — to v javnosti razpravljati za sedaj, ko je storjen še le mal začetek — ne kaže. Pridobitno obrtno zadrufništvo je žal nerazvito in se v tem oziru iz zgoraj omenjenih vzrokov ni dosedaj ničesar storilo.

Da naše slovensko obrtništvo v javnih stanovskih organizacijah — v državnem obrtnem svetu i. t. d. — ni zastopano, ni krivda naše stranke. O tem se je v našem časopisju toliko pisalo, da mi ni treba izgubljati besed.

Spomniti se moram še ene obrtniške zadeve, to je tiskarskega podjetja „Zveze slovenskih posojilnic v Celju“. — Znano vam je, da se je klerikalna stranka z besnostjo navalila na to podjetje; znano vam je, da se je vsled spletk klerikalcev in Nemcev celo zgodilo, da so Zvezna podjetja zaprli in da nam je grozil razpust društva, kar bi imelo za posledico izgubo za napredni živelj na Spod. Štajerskem prepotrebne tiskarske koncesije. Mnogo naporenega in precej dolgo-trajnega dela je stalo, da smo ta klerikalno-nemškutarski napad odbili in gre tukaj zaslugi edino našemu predsedniku, ki je z raznimi intervencijami in memorandi prepričal vladne kroge o nepostavnosti klerikalno-nemškutarske zahteve. Razbiti se je hotelo od iste strani društvo samo in znano vam je nastop dr. Benkoviča in tovarišev pri obnem zboru Zveze slovenskih posojilnic. Po vztrajnem delu, ki je zopet ležalo na ramah našega predsednika, se je posrečilo, ustvariti začetke konzolidacije tega podjetja in je opravičeno upanje, da se dovede tiskarna na zdrav, trdno podlagi.

Podružnica **LJUBLJANSKE**
KREDITNE BANKE, CELJE

sprejema **vloge** na vložne knjižice in jih obrestuje po
od dne vloge do dne dviga brez vsacega odbitka. — **Rentni davek** plačuje banka iz svojega.

4 1/2 %

Posojilnica v Celju

in v lastni hiši NARODNI DOM

obrestuje hranilne vloge počenši s
prvim septembrom 1912 **od dne**
vloge do dne vzdiga po
Rentni davek plačuje sama.

4¹/₂ %

514 20-11

Ker že govorim o delu, še mi je omeniti veliko in neobhodno potrebno delo za vzdrževanje našega časnikarskega podjetja. Kdor se zaveda, kako važno je časopisje za vsako politično stranko in posebej še za narodno stranko, in kdor ve, kako težavno je vzdrževati naše časnikarstvo z Narodno založbo vred, ta bo umel ceniti to delo. Priskočili so nam naši somišljeniki tozadevno tudi gmotno na pomoč.

Trgovstvo

se je organiziralo v nepolitičnem trgovskem društvu. Naši somišljeniki sodelujejo pri tej organizaciji vztrajno in marljivo. — Izzopolnila se bo organizacija v zmislu sklepov splošnega obrtnega shoda od letošnjega leta, cilj seveda je še daleč.

Manjka nam

strokovna organizacija delavstva.

To delo se je -- odkrito povedano -- do sedaj

zanemarjalo. Vzglede imamo v Trstu in sedaj v Ljubljani, po teh bo treba tudi tukaj delovati. — Primanjkuje sicer organizatorjev, delo bo z ozirom na stališče socialne demokratične trdo, pa uspeh gotovo tudi tukaj ne bo izostal.

Gospoda! To poročilo je suboparno, ne poda mnogo novega. Pa kakor gospodinja, ki se tvega noč in dan, ne more pokazati drugega kakor zdrava lica svojih otrok in snažnost v hiši in gospodinjstvu, -- tako tudi naše mirno gospodarsko delo ne da pokazati drugega kakor to, da se v gospodarskem oziru tudi pri nas z našim delom napreduje. Ko bi ne bilo vednih volitev, vednih obramb proti napadom, bi se v gospodarskem oziru lahko mnogo več pokazalo.

Kličem somišljenike k vztrajnemu gospodarskemu delu in upam, da se po letih vidrejšje pokaže uspeh našega dela.

zvezane države v slučaju zmage nad Turčijo namen, da osnujejo balkansko konfederacijo po vzorcu nemške države.

Ako se to uresniči, bo nastalo na Balkanu mogočno carstvo, ki bo napravilo kraj večnim zmedam in zapletajem na balkanskem polotoku ter uveljavilo načelo: Balkan balkanskim narodom!

V istem listu je citati tudi tole plamtečo molitev:

„Pravični Bog, daj ognjene sile bolgarskemu meču, da bo porazil ljutelega sovraga ter se osvetil za toliko bedo in gorje, za tolike gorke solze, ki so jih prelivala v težkem robstvu bolgarske matere in hčerke, bolgarski starši in otroci! Daj silo tudi vsem balkanskim kristjanom, hrabrim našim zaveznikom, ki so zajedno z nami zdihovali pod turškim jarmom in ki se sedaj skupno z nami bore proti skupnemu sovragu, da osvobodimo zemljo svojih pradedov turškega gospodstva.

To bo borba gigantska, borba med križem in polumesecem, borba med svobodo in tiranstvom, boj med svetlobo in temo, boj med kulturo in barbarstvom.

Mnogo krvi se bo prelilo, toda koren vsega zlega bo izruvan, meč tiranstva bo zlomljen in na Balkanu bosta zavladala mir in pravica, a balkanski narodi, preizkušeni in krvavi borbi za skupne vzvišene ideale, bodo pričeli novo življenje v miru in spokojstvu, kakor se to spodobi dobrim sosedom in zvestim zaveznikom.

Pohod balkanskih čet v Turčijo.

Balkanske in turške armade so sledeče razdeljene:

Pri Harmanliju na srednji Marici stoji okoli 250.000 Bolgarov. Njim nasproti pri Drinopolju ravno tolika, če še ne večja turška armada. Na macedonskem vojnem pozorišču stoje: pri Kjustendilu jugozapadno od Sofije 80.000 Bolgarov in vrh tega kot pomožna armada 30.000 Srbov. Okoli Vranje v Srbiji je okoli 90.000 Srbov. Proti tem četam stoji severovzhodno od Soluna na progi Strumica-Seres 40.000 Turkov, v okolici Skoplja pa nad 70.000 turških vojakov. Ob meji Sandžaka je zbranih pri Raški 30.000 Srbov, v okolici Užice v severozapadnem Srbskem kotu pa 15.000 Srbov. V Sandžaku je okoli 20—25.000 Turkov, ki so zbrani pri Prištini. Na tesalski meji je zbranih na progi Trikala-Larissa 60.000 Grkov, katerim stoji pri Janini in Bitolju (Monastir) 30.000 Turkov nasproti.

Bolgarski armadi poveljuje kralj Ferdinand, prvi poveljnik nad celokupno armado je general Savov, šef generalnega štaba general Fidžev. — Prvi armadi pri Kjustendilu poveljuje general Ivanov, drugo južno od Plovdiva general Kutinčev, tretji pri Harmanliju general Radko Dmitrijev.

Vrhovni poveljnik nad turško armado je sultan sam, faksični poveljnik vojni minister Nazim paša. Armadi pri Drinopolju zapoveduje Nazim paša sam, pri Strumici in Seresu Vasif paša, pri Skoplju Sekki paša. V Bitolju in Janini komandira proti Grkom general Riza paša.

Načrt balkanskih zveznih čet je kolikor moč goče hitro zavzeti Skoplje in Solun. Glavna bolgarska armada pa bo operirala naravnost proti Carigradu.

Vojni načrt Turčije.

Dunaj, 18. oktobra. Listi poročajo, da hoče Turčija izvesti vojni načrt, ki ga je izdelal najboljši turški strateg Goltz-paša, poslanik v Berlinu. Goltz-paša je predlagal, da naj Turčija svojo glavno moč uporabi proti Bolgarski. Zlasti proti Jedrenju naj bi prodirala glavna armada Turčije, pustila pa naj bi, da bolgarska armada pride tik pred Jedrenje. Turčija naj posebno močno zavaruje vzhodni del Kirkilise od Carigrada, zlasti okrog Jambole. Druga armada naj se izkrci pri Burgasu na bolgarska tla ter naj prodira v sredino Bolgarske, ki tej armadi tako hitro ne more postaviti zadostnega števila vojaštva nasproti. Posebna kolona naj se izkrci v Varni in na severovzhodnem obrežju okolice Varne. Od tam naj prodirajo proti jugu. Baje so se vršili v zadnjih dneh brzojavni dogovori med Talat begom in Goltz pašo ter je turška vojna uprava popolnoma sprejela predloge Goltz paše.

Turčija slabo pripravljena.

Carigrad, 18. oktobra. Turški listi pravijo, da vlada med turškim prebivalstvom velikanske navdušenje za vojno. Kljub temu pa priznava sama turška vojna uprava, da je disciplina med turškimi vojaštvom zelo slaba. V turški vojski je namreč mnogo kristjanov, ki kršijo disciplino ter dajejo na ta način slab vzgled drugemu vojaštvu. Dezertacije so na dnevnem redu, ter se turška vojna uprava trudi, napraviti vsaj v večjih garnizijah red s tem, da nastopa proti upornikom s skrajno krutostjo.

Vojno navdušenje na Grškem.

Na Grškem vlada med celim narodom veliko navdušenje za vojno proti Turčinu. Za vojno

Balkanska vojska.

Turška napoved vojne Bolgarski in Srbiji. — Tudi Bolgarija in Srbija odgovorita z napovedjo. — Grška napove Turčiji vojno. — Balkanske armade prodirajo zmagovito v Turčijo. — Grške ladje proti Turčiji. — Turške ladje obstreljavajo bolgarski pristanišči Varna in Burgas.

Kakor smo že zadnjič poročali, je izbruhnila balkanska vojska na celi črti. Turčija je odpoklicala svoja poslanika iz Sofije in Belgrada ter napovedala vojsko obema državam. Srbija in Bolgarija sta naravno odgovorili tudi z napovedjo in sta takoj zapovedali svojim armadam, da prodirajo čez turško mejo. Turčija je do zadnjega trenutka upala, da z raznimi obljubami Grško izneveri balkanski zvezi. Zato ji tudi ni vojske napovedala. Toda Grška ni prelomila zvestobe balkanskim državam in je tudi napovedala Turčiji vojsko. Tudi njene čete so začele nato takoj prodirati čez turške meje, njeno bojno brodovje je pa zaplulo v turško vodovje.

In danes je balkanska vojska v polnem tiru. Ni še sicer nikakih večjih dogodkov, ampak dejstvo je, da armade štirih združenih balkanskih držav zmagovito prodirajo v turško ozemlje in da ni daleč čas, ko bo prišlo do velikih, odločilnih bitk. Ena se bo bila med Bolgari in Turki pri Drinopolju (Jedrenju), druga med Srbi in Turki na Kosovem polju, tretja med Turki in Črnogorci pri Skadra in četrtič med Turki in Grki pri Bitolju. Bitke v teh krajih bodo odločilnega pomena za nadaljni razvoj vojske. Balkanske armade so doslej zavzele že več za Turke zelo važnih pozicij. Prvi uspehi balkanskih armad dajejo dovolj povoda za upanje, da se bo veliki boj za osvoboditev krščanskih narodov, ječečih pod turškim jarmom, srečno nadaljevala in končala. Črnogorci so že v bližini Skadra in ni izključeno, da se v trenutku, ko to pišemo, že bije odločilen boj za mesto samo. Tudi se menda že v tem trenutku bije strašna bitka med Bolgari in Turki pri Drinopolju.

V sledečem nekoliko poročil:

Napoved vojske.

Carigrad, 17. okt. Turčija je danes ob pol 10. uri dopoldne napovedala vojsko Bolgariji in Srbiji. Obe državi sta odgovorili tudi z napovedjo vojske Turčiji.

Atene, 18. okt. Ker se Grška noče ločiti od svojih zaveznikov, je ukazala svojemu poslaniku Gryparisu v Carigradu, naj v imenu Grške izroči Turčiji napoved vojske. Grška vlada je obenem brzojavno pozdravila svoje zaveznice Srbijo, Bolgarsko in Črno goro. Grški podaniki na Turškem so izročeni v varstvo Rusije in Francije.

Manifest bolgarskega carja Ferdinanda.

Sofija, 18. oktobra. Bolgarski car Ferdinand je snoči ob 7. prebral v glavnem taborišču manifest, ki se glasi:

Bolgari, tekom 25 let sem se trudil za srečo in slavo bolgarskega naroda ter za mir in kulturno delo. Upal sem, da dosežem v miru napredek naroda. Toda usoda je hotela drugače. Prišel je trenutek, ko sem moral poklicati vas pod orožje, da rešite veliki problem in osvobodite naše brate onkraj Rila in Rodopa. 35 let po osvoboditvi Bolgarske ti naši verski in narodni bratje še niso tako srečni, da bi mogli živeti človeško življenje. Vsi napori, da bi olajšali njih usodo, vsi napori, da bi mogli ustvariti kulturne razmere, da bi krščanski narodi mogli uživati človeške pravice, so bili zaman. Žive milijoni našega ljudstva v sužnjosti in bedi, ter me pretresa spomin našega krščanskega osvoboditelja carja, ki je rekel, da moramo sveto delo dokončati. Zato vas pozivljam, da prihitimo krščanskim pre-

bivalcem Turčije na pomoč. Nimamo drugega sredstva, kakor orožje, da ščitimo življenje in imetje svojih bratov v Turčiji. Anarhija v turških provincah pa ogroža tudi naše narodno življenje. Po masakrih v Štipu in Kočani je Turčija, namesto, da bi napravila mir in red, mobilizirala svoje vojaštvo. Človeška in krščanska čuvstva, sveta dolžnost nas kličejo na pomoč svojim bratom. Čuvstvo dolžnosti nam narekuje, da smo poklicali sinove domovine pod zastavo. Naše delo je pravično, veliko in sveto, ter živim v neomajni veri, da nam bo vsemogočni pomagal, da rešimo svoje brate.

Naznanjam narodu bolgarskemu, da sem proglasil vojno za človeške pravice v Turčiji živečih kristjanov, ter pozivljam svojo hrabro armado na pohod v turško ozemlje. Na naši strani stoje proti skupnemu sovražniku armade z Bolgarsko združenih držav Srbije, Črnogorske in Grške. V tem boju bo stal križ proti polumesecu, svoboda proti tiranstvu. Na naši strani stoje vsi, ki ljubijo pravico in napredek, ter vas, oprt na simpatije kulturnih narodov, spominjam na hrabre in junaške čine vaših očetov prednikov in našega učitelja, velikega ruskega osvoboditelja, ter vam kličem, da korakajte naprej od zmage do zmage. Bog z nami.

Podpisani so kralj in vsi ministri.

Zadnja ura Turčije.

Bolgarsko vladno glasilo „Mir“ priobčuje članek „Balkanska zveza“, v katerem izvaja med drugim:

„Desetletja so poslušale balkanske krščanske države obljube Evrope, da se bo brigala za usodo njihovih bratov v Turčiji. Toda te obljube so ostale samo obljube. Dolžnost človeško, bratsko in krščansko so prevzele nase balkanske države, ko so se prepričale, da ne morejo računati več na nobeno pomoč, ter sklenile, da prevzemo v svoje roke delo za osvoboditev svojih bratov v Turčiji.

To je temelj balkanske zveze. Ta temelj je tako zdrav in vzvišen, tako naraven, da je brezploden vsak trud, da bi ta zveza popustila z vplivom tuje diplomacije. Ker je cilj svet, je očitno, da se brez korenitih reform ne more uveljaviti red v Turčiji. Čim je postalo jasno, da se niti Turki, niti velesile resno ne zavzemajo za uvedbo neobhodnih reform, kako se more potem pričakovati od balkanskih krščanskih držav, da ostanejo brežčetni motriliči, ko se iztrebljajo njihovi bratje v Turčiji?! Kdo more kaj takšnega od njih zahtevati? Saj bi to značilo, da se od njih zahteva samomor! Visoko moralni in zdravi so temelji balkanske zveze. Težka mora duši od vekov balkanske narode. Trpka razočaranja, ki so jih doživeli v zadnjih desetletjih z evropsko diplomacijo, so jih naučila, da „soedinenijeto pravi sila“ (sloga ustvarja silo), kakor se glasi bolgarska deviza, in da pravica brez moči ni moč. In balkanske države so se združile, da postanejo sila, sposobna, da uveljavi pravico, da vzpostavi mir in civilizacijo na Balkanu in da ohrani Balkan balkanskim narodom. In ako je potrebno, bodo balkanske države tudi s krvjo zapečatile to svojo zvezo, da bo večna. In večna bo ta zveza! Iz tega „Mirovega“ članka sklepašo v političnih krogih, da se balkanska zveza ni ustvarila samo ad hoc za vojno proti Turčiji, marveč da so njeni cilji globlji. Splošno se namreč soči, da imajo

vneti so tudi duhovniki, pri čemer ni izvzeta višja duhovščina. Tako poročajo iz Aten, da je škof v Trikali, v mestu, ne daleč od turške meje, zbral močno legijo, ki jo tvorijo duhovniki njegove škofoje. Ta legija gre v boj proti Turkom pod poveljstvom škofa samega. Ta korak trikalskega škofa je vzbudil med ostalo grško duhovščino veliko pozornost in najnovejše vesti poročajo, da so začeli duhovniki po celi Grški posnemati trikalskega škofa in njegovo duhovščino. Zanimanje za vojno proti Turkom in navdušenje je prevelo tudi Grke v Turčiji. Neprestano prihajajo v Atene turški ubežniki Grki, ki prestopajo v grško armado, ker se nočejo bojevati za Turčijo proti svojim bratom. Ti ubežniki so večinoma mladi, krepki ljudje in grško ljudstvo jih povsod živahno pozdravlja in izdatno ljubi.

Grški socialisti za vojno.

Atene, 18. oktobra. „Zveza grških socialistov“ pozivlja vse socialiste cele Evrope in Amerike na pomoč proti Turčiji in evropskemu kapitalizmu. Turčija brez evroskega kapitalizma ne more eksistirati. Simpatije javnosti morajo biti na strani socialistov in balkanskih narodov in držav, ki so prave proletarske države proti ostalim evropskim državam.

Na črnogorsko-turškem bojišču.

Gusinje padle.

Podgorica, 21. oktobra. Južna kolona severne črnogorske armade pod generalom Vukotičem je z novo silo obnovila prodiranje proti Gusinju. Po srditem boju so Črnogorci mesto zavzeli, turške čete so večinoma zbežale. Še isti dan so se pomaknili črnogorski voji proti Plavi. Tam je stala močna turška sila (nad 10.000 mož) in več tisoč Arnavtov plemena Rugova. Na vse zgodaj se je vnela strahovita bitka. Na obeh straneh so se borili naravnost z levjo hrabrostjo. Albanske žene in otroci so streljali na Črnogorce, ki so, po številu manjši, z velikansko bravuro napadali. Odločitev je padla v srditem bajonetnem naskoku. Ob enajsti je bila Plava v črnogorskih rokah. Turki so zbežali proti Peči, muslimansko prebivalstvo mesta večinoma z njimi. Izgube so na obeh straneh izredno velike. Črnogorcev je padlo nad 500, Arnavtov in Turkov nad 900. Črnogorske čete so zaplenile v Plavi mnogo streliva in živeža, zajele mnogo Turkov. Z ujetimi in ranjenimi sovražniki ravna Črnogorci izredno lepo in prijazno.

Proti Skadru.

Da se pripravljajo Turki v Skadru na odločilno bitko, je razumljivo, in gre tozadevno verjeti tudi carigradskim vestem, ki pravijo, da so zbrali Turki vso svojo silo, da ga ubranijo proti Črnogorcem. Črnogorci pa svojega sovražnika tudi nikakor ne podcenjujejo. Spoznali so, da se morajo pripraviti na hud odpor in da jim je treba vseh tehničnih pripomočkov moderne vojne, da zavzamejo Skader. Treba jim je pred vsem težkih topov, ki bi jih pa ne bili mogli spraviti zaradi slabih in zanemarjenih cest pred Skader. Zato so zgradili Črnogorci v naglici uporabno cesto, po kateri bodo pripeljali pred Skader topove za obleganje.

Taraboš pred padcem. — Črnogorci pred Skadrom.

Podgorica, 21. oktobra. General Martinović je snoči ponovil napad na Taraboš. Vsak hip se pričakuje, da Taraboš pade v črnogorske roke.

Podgorica, 21. oktobra. Med snočno večerjo je prejel prestolonaslednik Danila nujno brzojavko, vsled katere se je takoj odpravil k svoji armadi. Črnogorski voji se pripravljajo na odločilen pohod proti Skadru in čete so se danes od vseh strani začele pomikati proti mestu. Severne čete pod generalom Lazovićem so odkorakale iz Tuzija ter stoje že prav blizu, južna kolona je zavzela danes po hudem boju vrhove okoli Belaja ob Bojani ter mesto zasedla. Še včeraj proti večeru je začela črnogorska artilerija obstreljevati Taraboš; bombardma je trajal pozno v noč. Vsak hip pričakujemo sporočila, da je Taraboš vzet. — S tem prične obleganje Skadra.

Pobratimstvo v Podgorici.

Podgorica, 21. oktobra. Snoči je priredil kralj Nikolaj v taborišču slovesno večerjo, na katero je povabil srbskega, grškega in bolgarskega poslanika. Pri večerji je kralj napil svojim zaveznikom ter slavil v vznepenih besedah balkansko zvezo. Prišlo je do ginljivega prizora. Poslaniki zveznih držav so obstopili kralja ter se pri njegovih besedah o bolgarsko-srbsko-grškem bratstvu objeli in poljubili. Med velikanskim navdušenjem zbrane odlične družbe je igrala vojaška godba narodne himne balkanskih držav.

Z bolgarsko-turškega bojišča.

Bolgari prodirajo proti Drinopolju.

Sofija, 18. oktobra. Bolgarske čete v dolini reke Marice so danes zasedle važno strateško točko na turškem ozemlju in sicer Kurtkoj-Kale pri Mustafa paši.

Sofija, 21. oktobra. Bolgarske čete vzhodne armade so naskočile Mali Trnovo ter prodrle 25 km proti Kirkilisu, od katerega so oddaljene le še 8 km. Bolgarska centralna armada se nahaja že 12 km od Mustafa paše. Bolgarsko armadno vodstvo se pripravlja na obleganje Jedrenja (Drino-

polja) ter si je v svesti, da je tam pričakovati velikanskih bojev.

Sofija, 21. oktobra. Druga bolgarska armada, ki prodira proti Jedrenju, se je približala prvim sedmim utrdbam pri Jedrenju. Z bajonetnim naskokom je zavzela v strahovito krvavem napadu 2 trdnjavi. Tretja armada je zasedla Malo Trnovo ter kakor poročajo nekatere vesti tudi Kirkiliso.

Sofija, 21. oktobra. (Uradno). Bolgarske čete so v soboto popoldne zasedle oba bregova Marice pri Mustafa paši. Tekom popoldneva se je bolgarskim četam posrečilo zasesti tudi Mustafa pašo, kjer so zaplenili mnogo živeža in krmil. Turki so hoteli razstreliti železniški most čez Marico, kar se jim pa ni posrečilo. Most je bil le malo poškodovan. Električne naprave, brzojavne postaje in telefonske zveže so nepoškodovane. Turki so se umaknili proti Jedrenju. Sledil jim je močan bolgarski oddelek, ki je prodril do prvih predutrb. Bolgari so ujeli nad 100 Turkov, predno so dospeli do prednjih utrb Jedrenja. Neprestano se bližajo bolgarske čete mestu ter so zavzele že več pozicij v okolici Jedrenja. Osvojeno mesto Mustafa-paša so Bolgari prekrstili v Ferdinandovo.

Bolgari pred Drinopoljem.

Sofija, 21. oktobra. Vzhodna bolgarska armada je dospela že tik pred drinopoljske utrdbe. Bolgari so danes po hudem boju z naskokom vzeli važni turški utrjeni postojanki Čirmen in Derviška. Splošno se domneva, da se bo Bolgarom posrečilo, Drinopolje obkoliti.

Sofija, 21. oktobra. Bolgari so danes po jako krvavem boju zavzeli mesto Čirmen ob reki Marici. Turki so se obupno branili. Na obeh straneh so precejšnje izgube. Boj je trajal več ur. Bolgarska artilerija je imenitno funkcionirala. Turška posadka se je umaknila v Drinopolje. Takoj po zavzetju Čirmena, so Bolgari z vso silo naskočili tudi utrdbo Derviško. Turki se branijo povsod nenavadno hrabro, vendar ne morejo vzdrževati silnih bolgarskih naskokov.

Carigrad, 21. oktobra. Turška poročila zatrjujejo, da pride najbrž že koncem tega tedna do odločilnih bojev pri Drinopolju, katerega okoli so Turki silno utrčili. Turki so pripravljani na življenje in smrt in upajo trdno, da se bo pred Drinopoljem nehalo zmagonosno prodiranje vzhodne bolgarske armade.

Sofija, 21. oktobra. Vesti, da so prve bolgarske čete že dospеле pred drinopoljske utrdbe, se potrjujejo. Ni izključeno, da pride že tekom enega tedna do velikanske bitke, katere se bo udeležilo na obeh straneh pol milijona mož.

Turške bojne ladje bombardirajo bolgarski pristanišči Varna in Burgas.

Sofija, 21. oktobra. Bombardiranje obeh bolgarskih pristanišč se je pričelo. Burgas je dobro utrjen, Varna malo. Turki hočejo tam izkreati svoje čete, da jih pošljejo v notranost Bolgarske. Hočejo baje pasti bolgarski armadi v hrbet. Turške bojne ladje so blokirale bolgarsko obrežje. Da zavzamejo Turki Varno, nato so se Bolgari že vnaprej pripravili, ker nimajo od tega nobene škode.

Na srbsko-turškem bojišču.

Odhod srbskega kralja na bojišče.

Belgrad, 18. oktobra. Kralj Peter se je danes v spremstvu kraljeviča Gjorgja in ministrskega predsednika Nikole Pašiča odpravil v glavno srbsko vojno taborišče v Niš. Na kolodvoru se je poslavljala od njega tisočglava množica. Na peronu so ga čakali razni državniki in politiki, poslanci in diplomatski zbor, na čelu z ruskim poslanikom Hartvigom. — Kralj se je poseben presrečno poslovil od navzočih poslancev. Posebno vrši se od njih, je rekel spovzdignjenim glasom: „Grem k svoji armadi v krepki nadi, da se z njo zmagovit zopet vrnem“. Vsi navzoči so odgovorili: „Naj se zgodi božja volja!“ Nato je metropolit Dimitrijevič blagoslovil kralja Petra, ki je po blagoslovu s svojim spremstvom stopil v vlak ter se odpeljal proti jugu. Množica se je odkrila, mahala je z robci in klicala: „Kralj, vrni se z vencem zmage!“

Srbsko-bolgarski vpad v Makedonijo. — Srbska armada na Kosovem.

Belgrad, 18. oktobra. Istočasno, ko je bila proglašena vojna, se je celotna srbska armada odpravila na pohod v Staro Srbijo in Makedonijo. Srbska armada maršira v štirih kolonah. Prva kolona je vdrla v Sandžak pri Javorju in koraka proti Sijenici. Druga armada je vdrla v Staro Srbijo pri Vardarju in je na potu proti Prištini. Tretja kolona je prekorčila mejo pri Raški in je udarila proti Novemu Pazarju. Četrta kolona je vdrla na turško ozemlje in je na pohodu proti Skoplju. — Istočasno je vdrla v Staro Srbijo tudi združena bolgarsko-srbska armada, zbrana v Kjustendilu na Bolgarskem, je pri Egri Palanki prekorčila mejo in je na potu proti Skoplju. Že spoči se je pri Vardarju vnela med Turki in Srbi ljuhta bitka. Srbi so potni-nili Turke nazaj, razdejali več turških utrb in so že zvečer stali pred Prištino na Kosovem polju. Na čelu te armade stoji general Živković, kateremu se je pridružil arnavtski vodja Isa beg Boljetinač z 10.000 možmi. Tudi armada, ki je pri Ristovcu prekorčila mejo, napreduje z veliko hitrostjo proti Skoplju. Zavzela je dve železniški postaji Žbevac in Bakarovce. V vsej Srbiji vlada nepopisno navdušenje, po vseh cerkvah

zvone zvonovi, češ, da je srbska armada že na Kosovem in da je prišel dan osvete za Kosovo.

Belgrad, 21. oktobra. Čete generala Živkovića so včeraj zasedle Novo Varoš po hudem boju ter prodirajo sedaj proti Prepolju. Nahajajo se 15 km od meje.

Belgrad, 21. oktobra. Srbska glavna armada je včeraj popoldne zavzela pod poveljništvom prestolonaslednika Bujanovce. Prestolonaslednik je kot prvi prišel v mesto ter ga je prebivalstvo burno pozdravljalo.

Belgrad, 21. oktobra. V Novi Varoši je sprejelo prebivalstvo Srbe z velikanskim navdušenjem. General Živković je takoj odstavil dosedanje turške oblasti in nastavil Srbe, nakar je takoj odšel s svojo armado proti Prepolju, kjer utegne tekom dveh dni priti do večjega boja. Namen generala Živkovića je, v kolikor mogoče kratkem času združiti se z vzhodno črnogorsko armado, ki operira okolo Belega polja.

Belgrad, 20. oktobra. Armadi, ki koraka proti Prištini, so se pri Podujevu Turki energično postavili v bran. V mestu je bilo zlasti mnogo mohamedanskih Albancev. Srbski vojaki so naskočili Podujevo na vse zgodaj zjutraj in pozdravili Turke in Albance s topovi. Po krvavem boju so padali okopi, katere so napravili Turki pred mestom, drug za drugim v srbske roke. Turki so sprevideli, da bi bil vsak nadaljni odpor zaman in so zato proti večeru mesto zapustili in se umaknili proti Prištini. Naslednjega dne zjutraj je bilo mesto že polno srbskih vojakov, ki so napravili silno bogat plen. Turki so morali mesto z največjo naglico zapustiti, kajti pustili so na licu mesta nad 100.000 patron in 80 šotorov. Srbi so zaplenili tudi eno turško zastavo.

Belgrad, 21. oktobra. Iz Raške se poroča: Srbska armada, ki je udrla v Sandžak pri Raški, je že v soboto prekorčila mejo. Takoj prvi dan je naletela na huji odpor od strani Turkov in mohamedanskih Albancev. Ko je stopila v akcijo tudi srbska artilerija, so se Turki na vsej črti umaknili nazaj. Srbi so dosedaj zavzeli že vse postojanke do mesta Novi Pazar. Jutri pade tudi Novi Pazar že v srbske roke. Prve srbske čete so že dospеле pred mesto, kjer se vrše silno hudi boji. Grmenje topov se sliši iz Novega Pazarja notri do Raške.

Četa prostovoljcev — žrtev arnavtske verolomnosti.

Belgrad, 21. oktobra. Veliko ogorčenje vzbuja pri armadi in v celi javnosti naslednji dogodek: Močna četa srbskih prostovoljcev se je ob srbsko-turški meji spopadla z Arnavti. Že so bili Arnavti popolnoma obkoljeni, kar razobesi njih vodja belo zastavo. Načelnik srbske čete se na to približa Arnavtom, da sprejme predajo. V tem trenutku pa mu arnavtski poglavar zabode nož v srce, Arnavti planejo na prostovoljce. Vname se krvavo klanje; srbska četa je bila decimirana, sto mož je obležalo mrtvih, sto je bilo težko ranjenih. Arnavti so s svojim verolomnim činom ustvarili nevarni položaj; nikdo namreč ne bo verjel njihovim belim zastavam, kar bo imelo dostikrat prav usodne učinke.

Oprezno prodiranje srbske vojske.

Belgrad, 20. oktobra. Srbske čete na vseh linijah korakajo silno oprezno in preišljeno naprej. Posebno pazijo na mesto, ki bi zamogla biti podminirana in se jim previdno izogibajo. Srbske armade vozijo za seboj ogromne zaloge za poprave železniških tirov.

Uradno poročilo o akciji srbske vojske.

Belgrad, 20. oktobra. Srbski generalni štab je izdal sledeče uradno poročilo o prodiranju srbske vojske: Srbska vojska je včeraj na več krajih prekorčila turško mejo. Ko je prišla v Žibevoce pri Ristovcu, je našla vsa turška uradna poslopja prazna. Turki so odnesli s seboj vse uradne spise in tudi brzojavne aparate iz poštnega urada. V skladiščih je našla srbska vojska ogromne zaloge premoga za lokomotive. Turki so most pri Kruševci podminirali, toda načrt se jim je le deloma posrečil. Most je zadobil le manjše poškodbe, katere so srbski vojaki takoj popravili, tako da je most sedaj zopet popolnoma poraben. Sploh pa Turki pri umikanju podirajo vse mostove; zlasti veliko mostov so podrli v novopazarskem Sandžaku. Most pri Bujanovcu, ki vodi čez Moravo in je velikega strateškega pomena, je uničilo 500 Albancev. Naši vojaki so Albance pregnali in brez posebnega boja most zavzeli.

Z grško-turškega bojišča.

Grška vojna napoved.

Atene, 19. oktobra. V včerajšnji seji zbornice je prebral grški kralj manifest na grški narod, v katerem napoveduje vojno Turčiji, ter utemeljuje ta korak Grške.

Atene, 19. oktobra. V Phaleronu je kralj včeraj inspirciral zbrano grško brodogradje. Kralj je izročil admiralu novo zastavo, ter ga nagovoril z besedami: Vam častnikom in moštvu izročam grško zastavo in upam, da jo prinesete nazaj častno in slavno.

Prodiranje grške armade. Zavzetje mesta Elasona.

Atene, 21. oktobra. Grška armada je po štiriurnem boju zavzela Elasono (turško mesto ob grški meji) ter pritislila Turke proti Sardan-

poru. Tam se nahajajo grške zasede, v katerih se koncentrirajo vse severno grško prebivalstvo. Pri Elasoni so zavzeli Grki vse holme in se pripravljajo na odločilno bitko.

Poljoticje sovražnih armad v Epiru.

Atene, 21. oktobra. Grška armada je koncentrirana v črti Grimbovo-Kostaki, turška vojska pa se zbira Strebini.

Grški kralj pri armadi.

Atene, 21. oktobra. Tekom tega tedna odpotuje grški kralj k tesalski armadi.

Grško vojno brodovje pred Dardanelami. — Grško brodovje okupiralo Tenedos. — Grško brodovje pred Lemnosom.

Carigrad, 21. oktobra. Šest grških vojnih ladij je priplulo včeraj pred otok Tenedos ter izkrcalo oddelek mornariške infanterije, ki prodira proti glavnemu mestu. — Grške vojne ladje so se ustavile pred vhodom v Dardanele ter hočejo preprečiti, da pripluje turška flotila v Egejsko morje. Zvečer so priplule nekatere grške vojne ladje pred otok Lemnos.

Jz političnega sveta.

Avstrijski državni zbor se je zopet sestal 22. t. m. Na dnevnem redu bodo med drugim proračun, finančna reforma in novi davčni zakon. Proračun izkazuje za 37 milijonov več izdatkov, za 82 milijonov več dohodkov ko lani.

Državni zbor. V seji 22. t. m. je vlada predložila proračun za l. 1913. Izkazuje 3 milijarde 137.200.000 K in 3 milijarde 137.500.000 K pokritja. Železnična uprava zahteva 130 milijonov za izpolnitev državnih železnic. Finančni minister Zaleski je v daljšem govoru razpravljao o proračunu. — Poljedelski minister je predložil poročilo o obračunu fonda za živinoreje v l. 1911. Čtatarska, ki ima 719.000 glav govede, je dobila 377.893 K, Koroška z 227.220 glavami 134.194 K, Kranjska z 253.839 glavami 133.443 K, Goriška z 75.759 glavami 38.828 K, Istra z 59.083 glavami 31.054 K. — Poslanec dr. Ravnihar je vložil interpelacijo zaradi zadnjih sodnih imenovanj v okrožju graškega nadsodišča.

Za predsednika bosanskega deželnega zbora je cesar imenoval Hrvata dr. Nikola Mandića, za podpredsednike muslimana Basagića in Srba Šola.

Ogrski ministerski predsednik dr. Lukaics bo baje v kratkem povzdignjen v grofovski stan.

Beležke.

Iz šolske službe. Imenovani so: suplentka Marijana Požar v Cirkovcih za stalno učiteljico ravnotam; učitelj Jožef Gorup na Polenškaku za nadučitelja istotam; začasni učitelj Ernst Lasbacher v Cirkovcih za stalnega ravnotam; za učiteljico ženskih ročnih del v Topolšici Marija Trobej v Šoštanju; suplentka Adela Šmid v Št. Janžu pri Spod. Dravogradu za stalno ravnotam. Premeščeni so: učitelj Fr. Karbaš od Sv. Miklavža pri Ormožu na Hajdino; učiteljica Ana Bežjak iz Št. Vida pri Ptuj na Hajdino; učiteljica Josipina Belšak od Sv. Bolfenka v Slov. Gor. v Št. Rok ob Sotli. V stalni pokoj sta stopila nadučitelj Janez Kotzmann pri Sv. Urbanu blizu Ptuj in učiteljica Helena Jenko pri Sv. Jakobu v Slov. Goricah.

Hrvaški in slovenski klerikalci so priredili 20. t. m. v Ljubljani veliko politično komedijo. Združili so se v eno stranko. Komedija je bila to zato, ker za nas Slovence ta združitev ne bo imela prav nobenega praktično-političnega pomena. Polagamo že danes roko v ogenj za našo trditve, da bo pomenčevanje pri nas ravno tako napredovalo ko dozdej na vseh koncih in krajih, da bo pritisk nemštva vskljud klerikalnim zvezam vedno hujši. Zakaj ta zveza se ni sklenila iz odkritosrčnih razlogov, ampak edino iz izključno v povečanje dr. Šušteršičeve politične slave. To je naše skromno mnenje o tem „zgodovinskem dogodku“.

Umrl je 21. t. m. v bolnišnici v Gradcu kapitan Anton Srebre v 35 letu statisti. Služboval je v Laškem trgu, v Šmartnem pri Slov. Gradcu, v Vuzenici in v Žasnu.

Za župana v Gradcu je izvoljen dr. pl. Fleischhacker.

Jukić pomilošen. Znanega zagrebškega dijaka Luka Jukića, ki je streljal na hrvaškega cesarskega komisarja Čuvaja in je bil za to obsojen na vešala, je cesar pomilostil na do smrtne ječe.

Sliko dr. Kukovca, dr. Ploja, † Antona Aškerc, † R. Vrable, † dr. M. Bergmanna in drugih vsebuje „Slov. kmečki koledar za l. 1913“. Zato sem prepričan, da ga bo že zaradi teh lepih slik obdržal vsakdo, ki ga sprejme. — V. Spindler.

Ptujski „Štajerc“ se je v svojih poročilih o balkanski vojski očitno postavil na stran Tarkov. To so vam kristjani, ti gospodje pri ptujski cunji!

Slab izgovor. Že mnogokrat smo klerikalcem očitali narodno mlačnost, ker niti tega ne morejo doseči, da bi lavantijska škofija izdajala slovenski šematizem. Klerikalni listi so na to očitaneje dosledno molčali. Sedaj pa je prišla

išti očitek tudi „Sloga“. In mariborska „Straža“ je takoj dobila korajžo ter je udarila po „slogaškem“ župniku Šeguli v Št. Roku ob Sotli in ga obdolžila, da je on to napisal. Pravi, da on, ki je nedolgo temu v popolnoma slovenskem kraju imel nemški nagrobni govor, nima pravice do takih očitkov. Mi smo bili prvi, ki smo Šegulovo dejanje svoj čas ostro obsodili, zavoljo tega pa svoje očitaneje nenarodnosti napram klerikalcem seveda v polnem obsegu vzdržujemo.

O balkanski vojski se danes govori povsod. Tudi mi prinašamo tozadevna poročila, ki jih naši čitatelji z veseljem prebirajo. Mnogo je imen krajev, ki našim preprostim čitateljem ne bodo znani. Zato svetujemo vsem, naj se podajo k enemu gospodov učiteljev domače šole. V vsaki šoli imajo zemljevid, in tam bodo gospodje učitelji vsakteremu radevolje pokazali dotične kraje na zemljevidih. Gospode učitelje pa iskreno prosimo, da to store. Svetovali bi celo, naj bi sklicali od nedelje do nedelje može, ki se za to zanimajo, skupaj in bi jim na podlagi zemljevidov razlagali razvoj vojske ter tudi podajali razne zanimive podatke iz zgodovine balkanskih narodov. Tako bodo vzbudili še več interesa za to vojsko, katere cilj je poraz barbarov na Balkanu in osvoboditev tamošnjih krščanskih narodov.

Slovensko abderitstvo. V nekem spodnještajerskem mestu je bil tamošnji odvetnik predsednik Čitalnice, narodno delo je pa opravljal njegov uradnik. Ko se je slednji preselil v drug kraj, ga je imenovala Čitalnica za častnega člana. Rodoljubnega odvetnika je to tako speklelo, da je izjavil, da on ne more biti niti predsednik niti član društva, katerega častni član je njegov „šribar“. In res je odstopil in izstopil. Če se še najde na Slovenskem kje bolj smešna prikazen, prijatelji pa poročajte!

Družba sv. Mohorja šteje letos skupno 76.567 udov, za 6288 udov manj kot lani. Lavantijska škofija šteje 24.345 udov.

Promocija. Dne 19. t. m. je promoviral na graškem vseničilišču doktorjem vsega zdravilstva abs. med. g. Josip Volavšek, starešina akad. tehn. društva „Triglava“ v Gradcu.

Zveza narodnih društev na Štajerskem se je začela pridno gibati. Število članic raste. Kmalu bo doseženo število 100. Tekom letošnje zime se bo izvršilo več novih ustanovitev. Za predavanja ima društvo tudi skioptik na razpolago. Narodnjaki, izrabite v družtvih jesenski in zimski čas za prireditve, posebej za predavanja! Delo v družtvih, izobraževalno delo je podlaga političnih uspehov.

Zveza dramatičnih društev. Kranjska deželna vlada je dovoljila ustanovitev te zveze, ki ima dne 27. t. m. ob 10. uri dopoldne v Ljubljani v restavraciji „Zlatorog“ (Gospodska ulica) svoj ustanovni občni zbor. Namen zveze je združitev in podpiranje vseh slovenskih dramatičnih in pa takih nepolitičnih društev, ki poleg družega gojé tudi dramatik. Sredstva v ta namen so zvezna zborovanja, ustanavljanje novih dramatičnih društev, poučna predavanja iz dramatik, predstave, sestanki, poučni tečajji za režiserje, razpisi nagrad za izvorne igre, izdajanje Talije i. dr. Priglasje sprejemata g. Fr. Govekar v Ljubljani in g. Ivan Kejžar v Mariboru (Dramatično društvo).

! Pozor naročniki!

Hrvaški listi imenoma navajajo imena vseh tistih, ki so list na dolgu. To bomo storili nekega lepega dne tudi mi, da svet vidi, kdo se noče spomniti svoje dolžnosti napram listu, katerega čita. Opozarjamo že danes, da bomo za šte. 44. vsakemu na ovojnico zapisali, koliko je še dolžen do konca l. 1912. Priložili bomo tej številki tudi položnice, katero naj vsak, ki je kaj dolžen, takoj porabi. Pazite torej pri št. 44 na ovojnice!!

SUKLA in modno blago za gospode in gospe priporoča izvozna hiša **CEFIRI** Prekop Skorkovaký in sin v Humpolcu (Češko). Vzorniki zahtevo franco. Jako zmerno cene. Na željo dam tukaj izgotoviti gosposke obleke. 107 48-37

Ptujski okraj.

Mrljca našel je 12. t. m. posestnik Jakob Mikl iz Velčan pri Ormožu na kupu otave na svojem travniku. Kdo je mrljč, se še ne ve. V žepu so mu našli knjižico, v kateri je imel seznam mlinarjev v tamošnjih krajih. Mož je star 40—50 let. Sodnijska komisija je dognala, da ga je zadel srčna kap.

Strašno smrt sta storila 15. t. m. v temi zvečer dva zidarja od Sv. Antona v Slov. Gor. v Spodnjem Velovljaku pri Sv. Lovrencu v Slov. Goricah. Šla sta z večimi drugimi od dela domov. Starejši Tomaž Klobasa, je hotel iti po krajši poti, a v temi je zašel in padel v globok tolmun zamočvirjenega potoka Črmeč. Njegov tovariš Matija Kramberger je šel za njim pogledat, kar zaslíjši drugi njegov klic: „Jezus pomagajte!“ Ko prihitijo na kraj nesreče, vidijo le še, kako se kolobarji vode delajo na mestu, kjer sta izginila v globočino. Z čez 10 metrov dolgimi drogi so njuni telesi drugi dan potegnili iz vode.

Ptuj. Dne 27. t. m. v nedeljo se uprizori v našem „Narodnem domu“ splošno znana in zelo priljubljena igra „Brat Martin“, ki je še povsod žela največje uspehe. Igra je krasna, vzeta iz ljudskega življenja, in bo pretresla vsakogar. Želeti je torej le, da si jo ogleda vse, kar slovensko čuti, od blizu in daleč. S to igro prične letošnja gledališka doba v Ptuj, od katere si mnogo obetamo. Vabimo kar najljudnejše in pozivamo vse ptujске in okoliške Slovence, da se predstave za gotovo udeležijo.

Slovenjgraški okraj.

Iz slovenjgraškega okraja. V Št. Janžu igra tamošnji nadučitelj Alt čudno vlogo v narodnem oziru. Kot občinski tajnik uraduje nemško in ima občina nemški občinski pečat. Tudi šola ima samo nemški pečat. Najgorostašnejši pa je sledeči slučaj: Alt je poslal nekemu kmetu nemški dopis. Ker ga kmet kot nerazumljivega ni hotel sprejeti, je pisal Alt na glavarstvo, naj kmeta prisili, da bo sprejel nemški dopis. Nekaj neverjetnega!

Požar je 15. t. m. v Slovenjgradcu uničil gospodarsko poslopje. Janeza Kramerja z vsemi spravljanimi pridelki in gospodarskim orodjem.

Konjiški okraj.

Uboj pri Konjicah. V Modriču pri Konjicah je 20. t. m. zjutraj več fantov napadlo posestnika Macija Urleba in ga ubilo. Orožništvo vrši preiskave. Fante so že izsledili.

Ljutomerski okraj.

Ljutomer. V tukajšnji realno se bodo sprejemali učenci v pondeljek, dne 4. novembra t. l. ob 9. uri predpoldne in sicer v šolski sobi na glavnem trgu v Ljutomeru. — Vsak na novo prišedši učenec naj s seboj prinese zadnje šolsko spričevalo od taiste šole, ki jo je obiskoval preteklo leto.

Mariborski okraj.

V Mariboru je med operacijo na slepičnu umrl 21. t. m. deželnosodni nadsvetnik in predsednik okrajnega sodišča Anton Liebisch.

Narodno politično društvo za mariborski okraj se je ustanovilo v nedeljo 20. t. m. Zborovanje je tvoril predsednik pripravjalnega odbora dr. Ivan Glaser s pozdravom na zborovalce, osobito na navzočega dež. poslanca dr. V. Kukovca. Poročevalec je v kratkih besedah pojasnil namen in pomen snujočega se društva. Pri raznih volitvah zadnji čas se je nujno pokazala živa potreba organizacije, ki bi dajala enotna navodila, zakaj „slovensko politično društvo“ ne stori ničesar več, odkar je prešlo v klerikalne roke. Saj so klerikalci celo na občnem zboru „Slov. Straže“ dne 13. t. m. v Mariboru hujskali sami proti rodnim bratom, dotaknili pa se niso z najmanjšo besedico narodnih nasprotnikov, ki nas pritiskajo ob tla. Govoriti v takih razmerah, da mi narodnjaki rušimo slovo, če si osnujemo svojo organizacijo, je smešno. Novo društvo bo vodilo odločno narodno politiko in najde v njem prostora vsakdo, kdor hoče pri tem delu pomagati. — Deželni poslanec dr. Kukovec je v stvarnem govoru pojasnil veliki pomen novega društva. Izraža svoje veliko zadovoljstvo, da se začenja tudi Maribor narodno politično gibati. Ko bo ljudstvo videlo pozitivno delo, bo dobilo pogum, drug za drugim se bo pridružil, naraščalo bo zanimanje za politično in za narodno delo. Društvo naj hodi mirno, brez ozira na levo in desno, svojo pot. — Nato so se pravila en bloc sprejela in so bili izvoljeni v odbor: za predsednika dr. Ivan Glaser, za odbornike: dr. Vladimir Serbec, Fr. Pišek, Fr. Pajnhart, Ivan Kejžar, Davorin Lesjak (Ruše), Karl Černej (Fram), Ivan Robnik (Št. Jur); za namestnika: Ivan Cerinšek, Feliks Robič (Lembah), za pregledevalca računov Stavko Weigl in Fr. Majer ter Vilko Weigl kot njihov namestnik. Članarina se je določila na 50 vin. mesečno, ki pa se lahko posameznikom zniža. — Dr. Pivko je še poročal o bližnjih občinskih volitvah v Mariboru. Njegov predlog, naj odbor novega društva za volitve vse potrebne akrene in pravočasno izda parolo, kako naj Slovenci postopajo, se sprejme soglasno, nakar predsednik zaključil zborovanje. — Podlaga za uspešno narodno delo v Mariboru in okolici je dana. Narodni Slovenci, podprite društvo z obilnim pristopom, da bo kos težki nalogi, ki ga čaka. Naprej!

Brežiški okraj.

V Brežicah zidajo novo nemško šolo; novembra bo baje že pod streho. Stala bo 90.000 K. Schulverein da 40.000 K.

Celjski okraj.

Dramatično društvo v Celju uprizori, kakor smo že kratko poročali, to nedeljo, dne 27. t. m. v celjskem Narodnem domu Finžgarjev igrokaz „Naša kri“. Začetek je točno ob pol 8. uri. Pri tej priliki se opozarja slavno občinstvo, da z začetkom ne bomo čakali, ampak igrali, če tudi bo še dvorana prazna. Od več strani se je namreč izrazil res upravičen želja, naj se z letošnjo sezono upelje v tem oziru neki red, kar stori

odbor rade volje. — Ker je zanimanje za igro naravnost velikansko, opozarjamo tudi na predprodajo vstopnic v Zvezni trgovini.

Celje. Občinski zastop okoliske občine je imel v nedeljo 20. tm. sejo, v kateri se je sprejel proračun za l. 1913. Dohodkov izkazuje 9815 K, izdatkov 51.621 K; primanjkljaj 41.866 K se pokriva s 75%no doklado na v občini predpisane cesarske davke ter z doklado na naitninski davek. Nemci, ki so pri volitvah imeli polna usta o slabem občinskem gospodarstvu, so pri razpravi molčali ko grob. Heleni Pleterski se je podelila gostilniška kopčesija. Rešile so se še razne lovske in domovinske zadeve.

V nedeljo, dne 27. t. m. se uprizori v celjskem Narodnem domu Finžgarjeva „Naša križ“.

Celje. Državni pravdnik dr. Bayer je odlikovan z redom železne krone. — Dela za upepljavo električne luči so v polnem teku. Dne 8. novembra so vrši oblastveno komisijoniranje nameravane napeljave od Westenove tovarne do mesta.

Sestanek slovenskih trgovcev se vrši danes v četrtek, dne 24. oktobra v gostilni gosp. Fr. Confidentija v Zavodni pri Celju.

Iz Savinske doline napada neki dopisnik v zadnjem „Slov. Gospodarju“ liberalnega poštarja, ker se mu ni hotel uklanjati in ker ni delal po ukazih. V tem članku je razvidno, kako hinavskega navdušenja so klerikalci, da ne poznajo nobenih mej — sredstvo njih je samo brezpoembno ovađništvo in uničenje vseh tistih, ki se jim ne vklanajo. Zraven tega pa si ni upal omeniti ne kraja — ne imena gotovega poštarja, kar dokazuje klerikalno lažnjivost.

Iz Celja se nam poroča, da je za dve srodnici pokojnih slov. skladateljev Ipavicev šentjurski Artman naročil nagrobne spomenike pri nemškem kamnoseku Kullichu in da je dal imena vtiskati s „tz“ na koncu. Beležimo to kot govorico in želimo od prizadete strani pojasnila.

V Mozirju je 21. t. m. umrla gospa Jospina Blaž, gostilničarka in posestnica, iz znane rodo-ljubne hiše. N. v m. p.!

Požar. V Dvoru pri Šmarju je 16. t. m. posestniku Mihaelu Drobnetu zgorelo gospodarsko poslojpe.

Javna zahvala. Gospodu Radoslayu Knafliču, načrtačitelju na Gorici in tajniku občine Kokarje, katerega je bil občinski odbor lani imenoval svojim častnim članom, se ob njegovi preselitvi v Dobje izreče na podlagi sejnega sklepa za njegovo tukajšnje 10-letno neumorno in plodonosno delovanje v šoli in pri občini tem potom javna zahvala ter mu kličemo srčni z Bogom! Ohranite tudi Vi nas v dobrem spominu! Županstvo občine Kokarje dne 13. oktobra 1912. Župan: J. Melavc. Krajni šolski svet na Gorici dne 13. oktobra 1912. Načelnik: Franc Cajner.

Iz Šmarja pri Jelšah prinaša zadnji „Slov. Gospodar“ velezanimiv dopis, ki kaže, kako se klerikalno gospodarstvo na vseh concih in krajih krha. Pri zadnjih občinskih volitvah v okolici Šmarje so bili izvoljeni glasom poročil klerikalnih listov sami „njihovi možje“. Toda že pri volitvi župana jim je šlo navzkriž. Kaplan in dekan sta hotela imeti za župana zagrizenega klerikalca Stoklasovega Zepa, a celo „njihovi“ občinski odborniki so se temu uprli in so izvolili za župana mirnega moža Jecla. Pozneje so izvolili „svoje“ možje v krajni šolski svet. In glejte, ti „njihovi“ možje so se sedaj predržnili glasovati za novo šolsko stavbo v Šmarju, proti kateri klerikalci že leta in leta ruvajo. In zdaj je občinski odbor izrekel tem svojim izvolilencem v krajnem šolskem svetju — nezappico, v „Slov. Gospodarju“ jim pa bere levite o neznačajnosti in nehvaležnosti. Če bodo klerikalci s takim postopanjem te „svoje“ ljudi bolj privežali na svojo stranko, o tem seveda iskreno — dvomimo!

V Grajski vasl je zaradi starosti odstopil župan Boštjan Rezar. Na njegovo mesto je izvoljen Anton Lobnikar.

V Rečel v Savinski dolini so bili pri občinskih volitvah izvoljeni sami klerikalci. Naprednjaki, ki jih je v tej občini malo, se volitev niso udeležili.

Društvene in druge prireditve.

Požarna bramba v Gaberjih pri Celju priredi v nedeljo, dne 10. novembra Martinov večer v „Sokolskem domu“. Sosedna društva se prosijo, naj na ta dan ne prirejajo veselice.

Zahvala. Podpisano šolsko vodstvo je prejelo po g. Fr. Gradta svoto 9 K, kateri znesek se je nabral v veselji družbi pri g. Rössnerju za tukajšnje šolarsko kuhinjo. Vsem, ki so v to prispevali, naj bo izrečena prisrčna zahvala in Bog plati. Šolsko vodstvo Braslovče, dne 10. okt. 1912.

Javna ljudska knjižnica pri Sv. Štefanu blizu Šmarja namerava v nedeljo 10. novembra priredi veselico z običajnim sporedom. Čisti dobiček bi se porabil za nakup zimske obleke za uboge šolarje tukajšnje šole. Ker ima prireditev dobrodelni namen, se prosijo vsa sosedna društva, da bi na ta dan prireditve odložili na drugo nedeljo. Natančnejši spored veselice še poročamo. **Upravištvu knjižnice.**

Akademično društvo „Slovenija“ priredi svoj redni občni zbor v torek 29. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji „Leithner“ (Auerspergstrasse). Dnevni red običajen.

„Šentpavelski Sokol“ priredi v nedeljo, dne 27. t. m. v gostilni g. Vedenika vinski trgatav z zanimivim sporedom. Igra priljubljena godba. Člani in prijatelji, dobrodošli!

V Prekopl pri Vranskem se vrši v gostilni pri Tenču v nedeljo 27. oktobra in 3. novembra kegljanje na dobitke v korist črnogorskega „Rdečega križa“. Priskočimo po skromnih močeh na pomoč našim junaškim bratom na jugu, ki se bore proti našemu dednemu sovražniku, divjemu Turku!

Lava pri Celju. Iskrena hvala vsem, ki so mojo vinsko trgatav tako velikem številu obiskali. Naznanjam, da priredim 10. novembra ob 8. uri popoldne plesni venček. Vstop za osebo 20 vin. Udarjajo tamburaši. Točno ob 6. uri se prične igra v 3 dejanjih „Tri sestre“; od 7. ure naprej zopet ples. Pijača in kuhinja izborna. K obilnemu obisku vabi Ivan Špajzer, gostilničar. (2—1)

Št. Pavel pri Preboldu. (Zahvala). Gosp. Jožef Marinc, posestnik v Št. Pavlu pri Preboldu, je našemu telovadnemu društvu „Sokol“ v društvene namene daroval 10 K, za kar se darovatelju izreka srčna hvala in Nazdar!

Akademično društvo „Slovenija“ na Dunaju priredi v četrtek, dne 24. t. m., ob 8. uri zvečer prvoletniški večer v dvorani restavracije „Hamerlinghof“ (VIII. Skodagasse - Hammerlingplatz).

„Sava“, društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov na Dunaju naznanja, da se vrši njen I. redni občni zbor XX. tečaja, dne 25. oktobra t. l., ob 8. uri zvečer v restavraciji Schwarzsparierhof (IX. Schwarzspariergasse št. 15). Spored običajen. — Prijatelji društva dobrodošli! Društveni prostori se nahajajo v VIII. okraju Landongasse št. 25.

Zadnji dopisi.

Slovenski pekovski mojstri pozor! V večjem mestu na Spodnjem Štajerskem je na prodaj hiša z dobro prosperujočo pekovsko obrtjo. Soliden obrtnik bi imel prav lepe dohodke. Potrebno je nekaj kapitala. Informacije daja moška podružnica „Branibora“ v Celju.

Bojakom v Trentinu! V nedeljo, dne 27. okt. t. l. sestanek v Roveretu „kavarna Rosmini“ mala soba.

Ptuj. Za igro „Brat Martin“, ki se uprizori to nedeljo, dne 27. t. m. v našem „Narodnem domu“, vlada vsepovsod veliko zanimanje. Vse pravi, da si jo pride ogledat in je torej pričakovati, da bo udeležba polnoštevila. V igri sami nastopi krog 20 oseb. Snov je vzeta iz čistega ljudskega življenja, je polna šaljivih prizorov in pretresljivih scen. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Z balkanskega bojišča.

Avstrijska družba „Rdečega križa“ je izdala poziv, naj ji prebivalstvo s podporami omogoči, da bo mogla čim največ pomagati bojnjočim se balkanskim državam z zdravniki, postrežniki, in drugim sanitetnim materijalom. Vsak najmanjši znesek se hvaležno sprejme. Sprejema se: 1. pri vodstvu Zveze avst. družbe Rdečega križa, Dunaj I., Michgasse 1; 2. v posameznih kronovinah pri vodstvih pomožnih družb Rdečega križa; 3. v upravništvu našega lista.

Sošja, 23. oktobra. Pri Kirkilisi, vzhodno od Drinopolja, se bije med Bolgari in Turki od včeraj ljut boj, ki bo trajal več dni. Tudi krog Drinopolja samega divjajo izredno krvavi boji. Danes še odločitev ni padla. Dozdaj so bili Bolgari na svoji poti zmagoviti.

Belgrad, 23. oktobra. Srbska armada prodira zmagonosno. Zavzela je utrdbe Novi Pazar in Sjenico, Kumanovo in tudi Pristino na Kosovem polju. Srbi se borijo z največjo ljutostjo. Celo armado so ti uspehi napolnili z nepopis-

nim navdušenjem. Že v kratkem je pričakovati odločilne bitke med Turki in Srbi pri Škoplju.

Cetinje, Črnogorej so obkolili mesto Skader že od vseh razup od severne strani. Turki baje vidijo, da mesto v kratkem pađe in so sklenili se umakniti v Prizren.

Shušanje — prirastek na teži.

Shušanju po bolezni, vsled pomanjkanja teka ali pod., se treba na vsak način ustavljati. Kdor se v takih časih poslužuje Scottoye emulzije, pride — kakor skušnija v mnogih slučajih dokazuje — v dvojnem pogledu hitreje do cilja. V prvi vrsti

Scottova emulzija

pospešuje tek, torej množino hrane, kar že samo na sebi pospešuje okrepitvenje. Nadalje je pa Scottova emulzija sama izredno redilna in tako upliva mnogokrat v kratkem času na pomnožitev moči in teže.

Ker je Scottova emulzija sestavljena izključno iz najčistejših in najboljših surovin, je v svojem učinku popolnoma zanesljiva in je njen sloves, da je najboljša emulzija ribjega olja že davno potrjen.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znamkah na Scott & Bowne d. z o. z., Dunaj VII. in se sklicuje na ta časopis, dobi enkratno poskusno pošiljatev od ene lekarne. 56 8

Vsakemu je znano, da se ranjena mesta pred onesažbo ne morejo nikdar dovolj skrbno obvarovati, in da se vsled mrčesa zelo lahko izcimijo v hude rane. Zategadelj se svetuje, vsako tudi najmanjšo ranitev pokriti s pravim sredstvom in jo tako obvarovati pred komplikiranimi vnetji. K temu se mora uporabljati le kako zanesljivo antiseptično sredstvo. Kot tako je dobro znano praško domače mazilo iz lekarne B. Fragner-ja, c. kr. dvornega dobavitelja v Pragi, katero pomaga pri zaceljenju ran prav izvrstno.

Mučne zimske bolezni, protin, revmatizem in ozeblina se ugodno zdravijo pri uporabi bolečine lajšajočega sredstva Kontrevman iz lekarne B. Fragner, Praga. Glej inserat.

Mala oznanila.

Vsaka masno tiskana beseda stane 10 vin., navadno tiskane pa po 4 vin. Znesek se mora vpslati vnaprej, ker se sicer inserat ne priobči.

!! 500 kron !!

Vam plačam, če moj zatiralec koreninic „Ria-mazilo“ ne odstrani vaših kurjih oces, bradavic, roženice v 3 dneh brez bolečin. Cena 1 lončka z garancijskim pismom vred 1 krona. Kemény, Kaschau, I. Postfach 12/227 (Ogrsko). 512 30-11

Prve vrste življenska zavarovalnica nudi vestnim in prizadetim gospodom, ki zasigurajo uspešno akvizi-torično sodelovanje, priliko, doseči dobro plačano mesto. Obširne poudbe samo od resnih zanesljivih reflek-tantov pod „Ausserst Konkurrenzfähige Einrichtun-gen“ na anončno ekspedicijo Ed. Braun, Wien I. Roten-turmstr. 9. 644 5-1

Dobro ohranjen glasovir

in dve salonski garnituri se zaradi preselitve ceno prodajo. Zavodna št. 8 „vila Cirila“. 641 1

Priženil bi se mlad mož, prijeten zunanosti, več gostilničar, trgovec in vseh gospodarskih poslov, s srednjim premoženjem v gotovini, na kako posestvo. — Mlada vdova ni izključena. Ponudbe pod „Prihodnost“ na upravo „Narod. Lista“ do 28. t. m. 642 1

Sprejem spretnega trgovskega pomočnika,

vajenega posebno skladiščnih poslov. Prileteti reflektantje imajo prednost.

A. Domicelj, Rakek.

Na hrano in stanovanje

so sprejme gospod ali dijak pod zelo ugodnimi pogoji. — Več pove upravništvo „Narodnega Lista“. 2-1

Prvi modni salon Matilda Pick Celje, Kolodvorska ul. 6.

Za sezono priporočam svojo bogato zalogo elegantnih in priprostih klobukov za gospe, dekleta in otroke. Moderniziranje se izvrši hitro in poceni. — Največja zaloga najmodernejših modrcev. — Prevzamejo se tudi popravila in snaženje.

Slovenski kmečki koledar za l. 1913

je izšel te dni. Bogat je na vsebini in za 64 strani obširnejši ko lanski. Vsebuje mnogo lepih povesti iz kmečkoga življenja, gospodarskih in poučnih spisov, smešnic, slik itd. Povesti so iz peres najboljših mladih slov. pisateljev (Golar, Pugalj, Svetina, Trošt itd.) — Nadaljuje se zgodovina Slovencev pod naslovom „Oče Matijevec in naši pradedje“. Koledar se prične te dni razpošiljati in upam, da ga bodo vsi, kateri ga bodo prejeli, zaradi bogate vsebine tudi obdržali ter takoj poslali malenkostni znesek **K 1.20** za knjigo, ki obsega **208 strani**.

Vekoslav Spindler.

Loterijske številke.

Trst, dne 19. oktobra 1912: 7, 4, 89, 68, 75.
Linc, „ „ „ „ 40, 44, 38, 42, 28.

Ženitna ponudba. Mlad mož, absolviran ekonom doslužen podčastnik — tačas nastavljen na nekem gradu — z nekaj tisoč K premoženja, išče tem potom v svrhu ženitve znanja z gospodično ali mlado vdovo, resnega značaja, plemenitega srca in neomačeževanega predživljenja, katera bi imela veselje do ekonomije ali gostilne — in bi imela nekaj premoženja ali najboljšo lastno večje, če tudi zanemarjeno posestvo. Le resne ponudbe, če mogoče s sliko, ki se takoj vrne — pod „Samostojnost 10000“ na upravo „Narodnega Lista“. — Tajnost zajamčena. — Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Izjava.

Podpisani Martin Jesenik iz Ljutomera, obžalujem, da sem g. Alojza Rajha ml. žalil.

LJUTOMER, dne 19. oktobra 1912.

Martin Jesenik.

639 1

637

Opravljalna številka E 444/12, 7.

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju gospe Hedvike Hermann v Laškem bo dne

8. novembra 1912 dopoldne ob 10. uri

pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 4 dražba zemljišča vl. št. 215 d. o. Sv. Peter pri Jurklostru (malo kmetijsko posestvo) s pritiklino vred. — Nepremičnini, ki je prodati na dražbi, je določena vrednost na 1916 K 22 v, pritiklinam 47 K 20 v. Najmanjši ponudek znaša 1308 K 94 v, pod tem zneskom se ne prodaje. — Dražbene pogoje in listine nepremičnine (zemljiško - knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 4 med opravljalnimi urami. — Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

C. kr. okrajna sodnja Laško, odd. II., dne 30. septembra 1912.

Zdolšek.

Št. II. 43.320
5221

632 2-2

Razglas.

Pletarski tečaj na deželni vinarški šoli v Silberbergu pri Lipnici.

Da se znanje izdelovanja navadnega, v gospodarstvu, osobito pri vino- in sadjereji potrebne pletarskega blaga po celi deželi razširi in udomači in da se dobi za kmetijske delavce za zimski čas delo in zaslužek, je deželni odbor sklenil, na imenovanem zavodu v zimskih mesecih za 12 udeležencev napraviti **pletarski tečaj od 1. decembra do 15. februarja**.

Udeleženci dobijo na zavodu poleg prostega ponka tudi prosto stanovanje in imajo samo za hrano, katero dobijo tudi v zavodu, plačati mesečno 24 K. Prijaviti se je treba do **15. novembra** pri štaj. dež. odboru potom občine, okrajnega zastopa ali kmetijske podružnice.

Pogoj: starost najmanj 16 let, pristojnost v eno izmed štajerskih občin, нравnostno spričevalo in jamstvo za plačilo doneska za hrano.

GRADEC, dne 8. oktobra 1912.

Štajerski deželni odbor.

638 1

Opravljalna številka E 425/12, 8.

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju Južnoštajerske hranilnice v Celju, zastopane po dr. Božiču, odvetniku v Celju bo

dne 22. novembra 1912 dop. ob 10. uri

pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 4 dražba zemljišča vl. št. 118 d. o. Mrzlopelje (kmetijsko posestvo) s pritiklino vred. — Nepremičnini, ki je prodati na dražbi, je določena vrednost na 4809 K 76 v, pritiklinam pa na 367 K 10 v. — Najmanjši ponudek znaša 3451 K 24 v, pod tem zneskom se ne prodaje. — Dražbene pogoje s tem odobrene in listine, ki se tičejo nepremičnine (zemljiško - knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 4 med opravljalnimi urami. Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same. — O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičnini pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišju spodaj oznamenjene sodnje, niti ne imenujejo tej v sodnem kraju staujuočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnja Laško, odd. II., dne 15. oktobra 1912.

Zdolšek.

Slikar in pleskar

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela kakor slikanje sob, cerkev, gledaliških odrov, črkoslikarstvo na steklo, les itd. — Zmerne cene. — Priporoča se za obilna naročila. Svoji k svojim!

Viktor Bevc, Celje

90 Graška cesta št. 8. 49-27

33
parnikov!

33
parnikov!

Avstro-Amerikana, Trst

Redno prevažanje potnikov in blaga v Severno in Južno Ameriko, Grško, Italijo, Sev. Afriko in Španko.

V Nju-Jork in Trst

z novimi brzoparniki Avstro-Amerikane „Cesar Franc Jožef I.“ in „Marta Washington“.

Prevoz iz Gibraltarja v Njujork traja 7—8 dni. Predidoh 6 dni zastojnska zabavna vožnja po Jadranskem in Sredozemskem morju, ker je cena za celo potovanje enako visoka ko za navadni prevoz.

Vsako soboto gre 1 hitri parnik v Njujork.

Vsako 2. soboto gre 1 brzoparnik v Južno Ameriko.

Za krožna potovanja po Sredozemskem morju z velikimi morskimi parniki posebne cene.

Podrobna pojasnila dajejo: ravnateljstvo v Trstu, Via Molin piccolo 2 in Karl Kiffmanna nasl., Maribor, Grajski trg 3. 643 4-1

Pozor!

605 20-4

Čitaj!

Rastlinski eliksir

je napravljen iz najboljših zdravilnih gorskih rastlin in po zdravniških strokovnjakih preizkušen kot najboljšo zdravilo proti vsem boleznim želodca, črev, jeter, ledvic in vranice. Zdravi najbolj zastarele bolečine v želodcu, odstranjuje krče, daje slast in pospešuje prebavo, čisti kri, pomirjuje živce ter jači in krepi ves život. Zato naj ga naroči vsaka hiša. Na razpolago mnogo priznanic in zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali predplačilu zneska.

Prejela sem vaše steklenice, ker mi dobro delujejo, prosim, pošljite mi še tri velike steklenice „Rastlinskega eliksirja“. Frančiška Potočnik, Kavče, p. Velenje (Štajersko).

3 vel. all 12 mal. steklenic	franko vsaka pošta	5 K 20 vin.
6 " " 24 " " " " " "	" " " "	8 " 80 "
9 " " 36 " " " " " "	" " " "	12 " 80 "

Dobiva se samo pri meni. Prosim točno adresirati. **Lekarna k Spasitelju, Koprivnica, (Hrvatska).**

5000 kron zaslužka

plačam onemu, ki dokaže, da moja čudežna zbirka 300 kosov za samo 6.50 kron

ni priložnostni kup in sicer: 1. prava švicarska sist. Roskopf-pat. žepna ura, dobro idoča in točno regul. s pismono triletno garancijo tovarne, 1 amerik. doublezlata verižica, 2 amerik. doublezlata prstana (za gospoda in damo), 1 angl. pozlačena garnitura (manšetni, ovratniški in prsni gumbi), 1 amerik. žepni nož (5 delni), 1 eleg. bela kravata (vzorec po želji najnovejše fazone), 1 krasna kravatna igla s similibriljantom, 1 krasna damska broša (zadnja novost), 1 koristna popotno-toaletna garnitura, 1 elegantna prava usnjata denarnica, 1 par amerik. bontonov z imit. draguljem, 1 pat. angl. vrem. barometer, 1 sal. album s 36 umetniškimi in najlepšimi razgledi sveta, 1 krasni ovratni in lasni koljer iz pravih orijentalnih biserov, 5 indijskih proroških hudičkov, ki zabavajo celo družbo, in še 250 različnih predmetov, ki so v vsaki hiši potrebni in nepogrešljivi, gratis. Vse skupaj z eleg. sistem Roskopf žepno uro vred, ki je sama dvojnega vredna, stane 6 K 50 h.

Dobi se po povzetju ali proti predplačilu (tudi znamke se sprejmejo) od:

J. GELB, razpošiljalnica Novi Sandec 264. Če se naročita dva zavoja, se 6 najfinejših žepnih robcev zastoj pridene. Za neugajajoče denar brez vsega takoj nazaj, tako da je vsak riziko izključen.

Pokrijte vsako ranjeno mesto

skrbno, ker lahko nastanejo iz njega vsled infekcije hude rane.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano prasko domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

➡ Razpošilja se vsak dan. ➡
1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3.16 se pošlje 4 pušice, za 7 K pa deset pušic poštnine prosto na vsako postajo avstr.-ogrške monarhije

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno je po 70 v.

Glavna zaloga

B. Fragner, c. in kr. dvorni dobavitelj

lekarna „Pri črnem orlu“
Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 230.
V Celju v lekarnah M. Rauscher, Oto Schwarzl itd.

Zaloga v lekarnah Av.-Ogrske.

Razširjena na novo opremljena trgovina

Lovro Petovar Ivanjkovci

priporoča svojo veliko zalogo vsega špecerijskega in železnega blaga, moke, vsakovrstnega usnja in podplatom, najraznovrstnejšega blaga za ženske in moške obleke, platno, tople srajce, rute itd. — Kupi vse deželne pridelke po mogoče najvišjih cenah. 621 10-9

Dobro blago, nizke cene, točna postrežba!

Volneno

za ženske in sukno za moške obleke
sodnje mode razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna
R. Stermecki v Celju.

Vzorec in cenik čez tisoč strari s slikami poštine prosto.

Rastlinska destilacija „RADECKI“ Ivan Cater v Celju

vas postreže priznana povsem najugodnejše pri nakupu vseh vrst likerjev in žganja.

Špecialitete: „Radecki“ grenki in sladki in Pelinkovac najboljši želodčni likerji, izdelki izključno samo iz rastlin. Bosanska in slavonska slivovka, ogrski kakor istrski tropinovec in vinsko žganje ter zajamčeno pristen v zdravilne namene priporočljiv kranjski brinovec. Zahtevajte v lastno korist brezplačno in poštine prosto vzorce in cene.

Jos. Čretnik

stavbenik valjčnih mlinov in žag za vodno in parno silo
Št. Jur ob j. žel.

Izdelujem tudi prenašalne mline (Transportable Mahlmühlen) za vodno in parno silo, kakor tudi za obrat na gepelj in roko; mlini so opremljeni s presejalniki in si lahko vsaki napravi povoljno moko.

Cene: mlin z 24 col velikimi kamni 316 K
" " " 19 " " " 280 "
" " " 16 " " " 250 "

Za večje mline cene po dogovoru.

624 6-3

Delikatesna trgovina M. RAVTAR

Ljubljana, Jurčičev trg 3

priporoča razne delikatese, fine kranjske klobase, salame, hrenovke, pristna namizna in dezertna vina domačih in inozemskih kleti, kranjsko borovničevo vino, šampanjec, konjak, likerje itd. — Sl. društvom posebno nizke cene. Za veselice dam blago tudi v komisijsko prodajo.

317 26-26

Najboljši češki nakupni vir.

S. Benisch

Ceno posteljno perje:

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K, boljše 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velečnega,

nečnobelega, puljčevega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, šnega 10 K, najšnejši prsi puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg, 443 dobi franko. 50-15

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 140 cm široke K 13,—, K 14-70, K 17-80 in K 21,—; zglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4-50, K 5-20, K 5-70; podpernica iz močnega rižastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka, K 12-80, K 14-80. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je zamenjati, za nengajoče se povrne denar.

S. Benisch v Dešenici, šte. 773 Češko.

Bogato ilustrirani ceniki zastoj in fakto.

Trgovski učenec

iz dobre hiše in z dobrim šolskim spričevalom, ter več slovenskega in nemškega jezika, se sprejme v trgovini z mešanim blagom. **Mihael Sernc, trgovec, Ruše Štajersko.** 626 3-2

Razglas

Krajni šolski svet pri Sv. Barbari v Halozah da takoj v najem lepe — za trgovino primerne — prostore. 613 3-3 Načelnik: **Anton Rakuš.**

K začetku sezone nudi pri nabavi klobukov za gospe in otroke

modni salon Marije Smolnikar

Celje, Narodni dom
najnovejše krasne novosti
po znano nizkih cenah.

622 3-3

Lepa, velika mesečna soba

s posebnim vhodom, krasnim pohištvo, z dvema okni na ulico, se odda takoj. Tudi z zajutrkom. Vpraša se: Celje, Dolgopolje 1 (pritličje).

Revmatizem, protin, nevralgija in ozeblina

povzročajo mnogokrat neznosne bolečine. Da se jih utiši in olajša, da se otekline odpravijo in se doseže gibljivost členkov in odstrani neprijetni občutek, vpliva presenetljivo

KONTREVMAN

besedna znamka za (mentolosa-licilizirani kostanjev ekstrakt).

pri ribanju, masiranju in obkladkih.
1 tuba 1 krono,

Če se pošlje naprej K 1-50, se 1 tuba } pošlje
" " " " " 5-—, " 5 tub } franko
" " " " " 9-—, " 10 " }

Izdelovatelj in glavni založnik

B. FRAGNER, lekarnar in dvorni založnik, Praga III., št. 203.

Pozor na ime izdelka in izdelovatelja.

V Celju v lekarnah O. Schwarzl in M. Rauscher. 620 2

Prostovoljna javna dražba.

posestva vl. št. 99 k. o. mesto Celje, obstoječega iz

hiše v Celju v Graški ulici št. 8 z vrtom

ki leži tik za hišo, se vrši v **ponedeljek, dne 28. oktobra 1912** predpoldne ob 10. uri v pisarni c. kr. notarja Lovra Baša v Celju.

Hiša je v središču mesta v najbolj prometni ulici. V nji sta dva trgovinska lokala z vsemi potrebnimi stranskimi prostori. Vrhu tega je še poseben trakt na dvorišču s stanovanji in obrtniški lokali.

Izključna cena znaša 56.000 K.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati v pisarni c. kr. notarja g. Lovra Baša v Celju, Rotovška ulica, v navadnih urah, kjer se dobijo tudi nadaljna pojasnila. 628 2-2

Svuji k svojim

Največja trgovina in velikanska zaloga ur, zlatnine, srebrnine, verig, uhanov, zaponk, priveskov, prstanov z demanti, brilanti in drugimi kamni. 68 51-42

Za ženine in nevestice poročne zlate prstane ter ženitovanjska darila po najnižjih cenah. **ZALOGA očal, naočnikov, daljnogledov itd.**

Naročite cenike! Zastoj! Poštine prosto!

R. Salmič, Celje, Narodni dom

Nič več beganja kadilcev cigaret

OTTOMAN

ker so glasom razsodbe upravnega sodišča na Dunaju z dne 9. marca 1912 vse imitacije izbrisane.

835 52-26

Tomasova žlindra

znamka zvezda

540 4-4

je najcenejše in skozi desetletja preskušeno najbolje fosfornokislo gnojilo za travnike, pašnike in deteljišča, pomnoži dvakrat do trikrat pridelek ter izboljša tudi kakovost rastlin. Ako se sedaj v jeseni trosi, učinkuje vidno še spomladi. **Svari se pred manj vrednim blagom.** — Naročila na cele vagone in na drobno sprejema

veletrgovina z železnino „Merkur“

Peter Majdič v Celju

kjer je zaloga in prodaja tvrdke Thomasphosphatfabriken, Berlin, W 35.

Kupujte „Slovenska Pratika“

vedno le najboljšo in najcenejšo pratio z imenom

za katol. ljudstvo 37. letnik Varstv. znamka Sv. Jožef

519 19-10

Založna tvrdka: KLEINMAYR & BAMBERG V LJUBLJANI.

Maslo

malisno štupo, suhe gobe, vinski kamen, med v satovju, satovje, vošek, jabolka namizna in hruške za mošt, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučne peške, koruzno slamo, smrekove storže, želod, krompir, sploh vse deželne pridelke, kakor tudi petrolejske in oljnatode ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino veletrgovina **Anton Koleno**, Celje, Graška cesta 22. 554 52-8

Emil Brandeis

komisijska trgovina s hmeljem

Norimberk

Mestna hmeljarna št. 6.

se priporoča

za prodajo hmelja po kolikor mogoče najvišji dnevni ceni.

Reelna postrežba. 518 20-11 Kulantni pogoji.

Čevlje

promenadne, lovske, telovadne, planinske in sploh vse vrste izdeluje

Adolf Bursik v Celju

Ceni: zmerni. Postrežba točna

Lastna lovarna ur v Svici
1887
Zahtevajte **JUBILEJNICENIK** zastoj
1912
Fr. Čuden, Ljubljana.

Edino pristno s to 189 44-35
varstveno znamko
Röslerjeva voda za zobe
najboljša za zobe. Se dobi povsod.
Steklenica 72 vinarjev.

A D A M

Rastlinski liker „ADA“ Msladki in grenki je vsled svoje izredno izborne kakovosti nedvomno na vrhuncu vseh izdelkov te vrste.

Rastlinski liker „ADAM“ predstavlja isto nito nastavek iz 30 različnih vrst najzdravilnejših rastlin in korenin: ter se vsled svoje fine kakovosti ne sme primerjati s podobnimi izdelki, napravljenimi iz esence.

Edini izdelovatelj: **F. S. Lukas v Celju**. Rastlinska destilacija „ADAM“.

Trgovina s špacerijskim blagom	Slovinci! Zavedajte se!	Trgovina z moko in deželnimi pridelki
Glavna slov. zaloga, velika izbira kranjskega vrvarskega blaga n. pr. šrang, uzd, vrvi, štrikov za perilo, mrež za seno in za otroške postelje itd.	Ivan Ravnikar Celje Graška cesta št. 21.	Glavna slov. zaloga suhih in oljnatih barv, čopičev, firneža in lakov Kupujem vse deželne pridelke po najvišji dnevni ceni.
Zaloga sveže žgane kave.	Na drobno in na debelo. Točna in solidna postrežba.	Zaloga rudnin: skih vod!

Edino delniško pivovarniško narodno podjetje
Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg
Svoji k svojim! v Ljubljani Svoji k svojim!
priporoča svoje
izbornó marčno, dvojnómarčno, termalno in granatno pivo
126 v sodčkih in steklenicah. 47-38

347 52-25
Razpošiljalna zaloga dalmatinskih vin
Glavni trg 8 Celje Glavni trg 8
Ima v svoji veliki zalogi najboljša vsakovrstna dalmatinska vina in razpošilja na veliko in v steklenicah. Črno vino „Plavac“ za slabokrvne in druge vinske specialitete se tudi razpošiljajo. **II Zahtevajte cenik II**
Prebivalcem v mestu in bližnji okolici se raznaša po hišah od 5 litrov naprej po zmernih cenah. Za naročila od 56 litrov naprej velik popust. Za naračnost vina se garantira. **Priporočam svoj vinotoč na drobno.**

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 1/2 % od dneva po vlogi do dneva dviga ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Soštanj, Ševnica, Smarje, Gornji grad in Vrnsko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 350.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje. 92 52-29

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za napravo potov 5.000 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 12.000 K, za podporo različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 6.000 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačalo okolo 45.000 K za dobrodelne namene, skupno tečaj nad 100.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.